

'Ik heb het overal het leukste gehad'

Voor Gerard de Wit is 1978 wel een heel bijzonder jaar. Hij is dit jaar 30 jaar getrouwd, hij is 40 jaar professional, hij wordt in juli 60 jaar, in september is hij 12½ jaar aan de Noordwijkse Golfclub verbonden en bovendien hoopt zijn moeder binnenkort haar 90ste verjaardag te vieren. Een hele lijst met feesten staat voor de boeg, maar wat Gerard zelf betreft vallen al deze mijlpalen qua betekenis in het niet bij het verschijnen van zijn boek, dat volgende maand bij het Internationaal Open op zijn club het licht zal zien.

Meer nog dan al deze gegevens bij elkaar zijn we met Gerard de Wit gaan praten omdat hij de beste golfer is die Nederland ooit heeft gehad en omdat lang niet iedereen dat weet. *'Dat komt omdat ik mezelf nooit heb kunnen verkopen,'* legt hij bijna verontschuldigend uit. Door het grote golfpubliek wordt hij miskend om de eenvoudige reden dat het niet op de hoogte is van de vele triomfen die hij gedurende een periode van 20 jaar (1946-1966) over de hele wereld heeft gevierd. Wat is overgebleven is een kleine schare bewonderaars, die hem op handen dragen. We kunnen daar echter een grote groep anonieme buitenlanders bij denken, want het komt meerdere malen per jaar voor dat ons in het buitenland wordt gevraagd: *'How's Gerry de Wit? He was a fantastic player!'* En dan volgen er vaak beschrijvingen van miraculeuze slagen in Wentworth, Gleneagles, Villa d'Este, Antwerpen, overal. Door het schrijven van een golfboek (*'die lef heb ik dan wel gehad om het eerste Nederlandse golfboek te schrijven'*) heeft hij de kroon gezet op een glanzende golfcarrière.

door Jan Ebbinge

We vroegen hem hoe het idee van het schrijven van een boek was ontstaan. In Restaurant 'Den Oude S' in zijn woonplaats Noordwijkerhout vertelt hij: *'De heer en mevrouw Wielenga zagen alle knipsels en foto's die ik al die tijd had opgespaard en zeiden toen 'Gerard, waarom doe je daar niks mee? Waarom ga je geen boek schrijven?'*

Dat was 3½ jaar geleden en volgende maand is het boek er.'

Gerard heeft het boek zelf geschreven en is daarin bijgestaan door mevrouw Cox Wielenga uit Wassenaar, die ook over orgels schrijft en als journaliste ervaring heeft. Het wordt een boek dat door alle categorieën golfers gelezen kan worden. Ook door beginners, want er staat veel instructie in, waarbij ruime aandacht is besteed aan verduidelijkende foto's.

Amateurs als voorbeeld

Gerard de Wit is, hoe kan het ook anders, vanaf de wieg met golf opgegroeid. Zijn vader was greenkeeper op de Haagsche Golfclub, de oude wel te verstaan, aan de Oude Waalsdorperweg in Wassenaar. Toen Gerard 7 jaar was maakte hij zijn eerste par. Na twee jaar

Op 27 september 1946 won Gerard de Wit zijn eerste van in totaal 28 nationale titels.

school werd hij op 14-jarige leeftijd caddie op de Haagsche. Spoedig won hij een personeelswedstrijd, waardoor hij een stukje erkenning kreeg en soms met de leden mocht spelen. Hij speelde regelmatig met Michiels van Verduynen, Snouck Hurgronje, van Kerkhoven, Groskamp en Deen, van wie hij meerma-

De Wit aan slag op zijn eigen baan op 'De Roggewoning'. De foto dateert van 1942.

len een zilveren rijksdaalder kreeg als hij had gewonnen.

Het was in deze tijd – Gerard was toen 16-17 jaar – dat bij hem een ideaal naar voren kwam. Hij was vastbesloten goed te gaan spelen en een voorbeeld te worden voor het Nederlandse golf. Op onze vraag, later op de avond, of hij ooit een idool had gehad, antwoordde hij verrassend:

'Ja. Maar dat was geen beroemdheid. Dat was een amateur, of eigenlijk drie amateurs. Dat was 'Pop' Deen, een in ons land woonachtige Engelsman, omdat ie zo'n mooie heupbeweging had, jonker Michiels van Verduynen, hem bewonderde ik voor het delicate gedeelte, en Robbie Schill, omdat ie zo'n prachtige swing had. Ik heb nooit in m'n leven les gehad, ik heb m'n eigen swing opgebouwd uit onderdelen die ik bij deze spelers in de swing had gezien.'

De Engelsman Lambert – een neef van de beroemde Harry Vardon – was toentertijd professional op de Haagsche. Gerard's vader stierf toen hij 9 jaar was. Daardoor werd hij plotseling kostwinner (hij had twee zusjes). Toen hij de leeftijd had om te verdienen heeft hij twee keer geprobeerd om op een kantoor of een fabriek aan de slag te komen. Maar hij kon niet binnen zitten, hij moest naar buiten, caddiën. In 1938 werd hij aangesteld als assistent van Bob Mounce op 'de Wildhoeve', de nieuwe – en huidige – Haagsche Golf en Country Club.

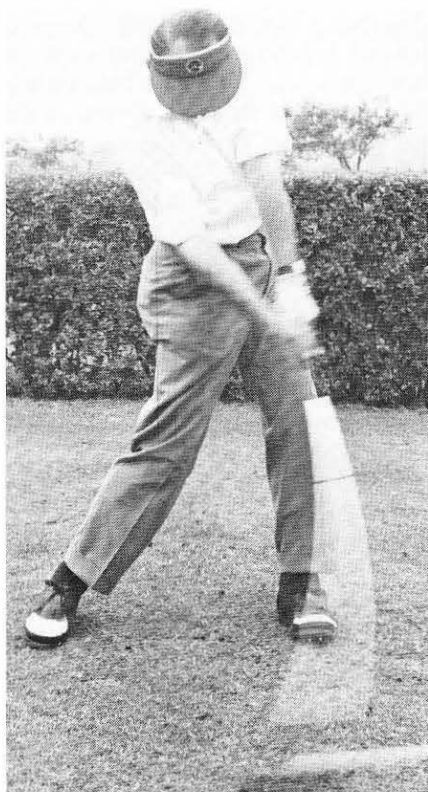
De Wit ging de oorlog in als buitengewoon dienstplichtige vanwege het kostwinnerschap, maar hij werd toch opgeroepen. Na negen weken bij Ypenburg te hebben gelegen kwam hij er weer uit. Hij heeft toen op eigen initiatief op het landgoed 'De Roggewoning' bij Duindigt een 9 holes golfbaantje aangelegd. Op 1 mei 1942 was er de officiële opening met 70 leden. Op een dag twee weken later kwam hij thuis en hoorde zijn moeder zeggen: *'De Duitsers zijn geweest, je moet je melden in Amersfoort.'* Hij is toen drie jaar krijgsgevangene geweest in Bakum bij Castricum. Om aan alle twijfel een einde te maken: hij had kans gezien om enkele stokken mee te nemen.

Na de oorlog heeft hij op een veldje van een oud-lid van 'De Roggewoning' aardappels gerooid, totdat in 1946 Rem Schuil bij hem kwam met de vraag of hij professional wilde worden op de Rotterdamsche Golfclub, omdat de toenmalige pro niet voldeed. Gerard nam het aanbod

aan, maar, zoals hij nu zegt: *'Ik heb me m'n leven lang niet lekker gevoeld omdat ik de plaats in moest nemen van iemand die in de steek was gelaten.'*

De leden van de Rotterdamse hebben het mogelijk gemaakt om Gerard te laten deelnemen in het Britse Open Dat kampioenschap, het was in 1946, was het begin van de spelerscarrière. De Wit: *'Toen ik daarvan terugkwam was alles in eigen land zo gemakkelijk voor me, dat ik alle wedstrijden vanzelf won. Bovendien heb ik in de drie jaren daarna geoefend, geoefend en nog eens geoefend. Wat erin zat, heb ik bewust kunnen verwerken.'*

Gerard ging weg op de Rotterdamse omdat vlak naast de baan een schietbaan lag die bij hem te veel herinneringen opriep aan de oorlog. Hij ging terug naar 'de Wildhoeve'. Door zijn successen in Nederland kreeg hij regelmatig uitnodigingen om in het buitenland te komen spelen. Zo nam hij in 1953 deel aan een wedstrijd in Egypte. De Sporting Alexandrië Club was zo enthousiast over zijn optreden daar, dat ze hem vroegen professional te worden. Hij is daar twee jaar geweest, maar toen de kwestie om het Suez-kanaal ging spelen keerde hij terug naar Nederland. Hij kwam terecht op de Noordwijkse Golfclub, maar niet voor lang, want de Hilversumse

De onvolprezen stijl van een groot kampioen.

Gerard de Wit werd vijf keer runner-up in het Internationaal Open. In 1959 op de Haagsche bleef de Zuidafrikaan Sewgolum (rechts) hem met één slag voor.

Golfclub lonkte. Hij bleef daar negen jaar (1957 tot 1966). Daarna volgde opnieuw Noordwijk en het ziet ernaar uit dat dit tevens zijn laatste club zal zijn getuige zijn woorden: *'Ik heb het overal het leukste gehad. Ik heb fantastische mensen ontmoet, maar vooral nu heb ik het heel goed. Ik word hier gefêteerd. Als ik nog 50 jaar voor de boeg zou hebben, zou ik hier het liefst willen blijven.'*

Gerard de Wit's conduitestaat is uniek en zal nooit door een Nederlandse golfer verbeterd of zelfs in de verste verte geëvenaard worden. Hij heeft 14 keer het Professional Kampioenschap gewonnen, eveneens 14 keer het Nationaal Open, 11 keer de Twente Cup en 5 keer de Maple Leaf Cup, het matchplay-kampioenschap voor professionals. Na vijf titels mocht hij deze beker houden en sindsdien is het kampioenschap nooit meer opnieuw georganiseerd. Daarbuiten heeft hij voor Nederland 11 keer de World Cup gespeeld (toen nog Canada Cup geheten), drie maal werd hij opgesteld in het Continentale team tegen de Britten om de Joy Cup, één keer speelde hij met het Continent tegen het Amerikaanse Ryder Cup team en liefst drie keer speelde hij op invitatie in de Amerikaanse Masters. Helaas heeft hij nooit het Internationaal Open van zijn eigen land gewonnen. Wel werd hij vijf keer runner-up.

Zou hij die vijf tweede plaatsen niet liever hadden geruild voor één titel? Gerard de Wit: *'Ik was door mijn eenvoud zuiver en makkelijk in die dingen. Ik had mijn voldoening vaak van andere dingen. Op de eerste tee had ik in het Open meestal geen enkele pretenties. Maar dan zag ik daar jonker Calkoen van Limmen, die expres voor mij uit Utrecht was overgekomen en dan dacht ik: 'Wat ben ik toch rijk', en pas dan ging ik m'n best doen. Ondanks dat heb ik net nooit van Sewgolum, Angelini en Grappasoni kunnen winnen.'*

Nummer twee van Europa

Golf heeft Gerard de Wit in alle hoeken van de wereld gebracht. Hij is o.a. geweest in Amerika, Hawaï, Porto Rico, Japan, Mexico, Australië, Azië, Algerije en talloze keren in Groot-Brittannië. Gerard heeft nooit grote titels gewonnen buiten de grenzen, maar hij heeft wel duizenden toeschouwers van schitterende staaltjes golf laten genieten. In het Daks Tournament in Wentworth bijvoorbeeld, eindigde hij met vijf 3-en, inclusief drie eagles op par-5 holes. Gerard: *'Toen ik de laatste green opkwam, zag ik Ken Bousfield met 67 op het bord staan. Ik dacht toen: 'Wat er ook gebeurt deze putt moet ik maken', en van over de hele green verdween de bal in de hole. Er zijn weddenschappen gesloten dat niemand ooit meer met vijf 3-en op Wentworth eindigt.'* In Eli in Schotland ging hij tijdens het wereldkampioenschap voor senioren een keer in 30 slagen uit met een 5 op een par-3 hole. Op de 10e maakte hij vervolgens een 3 en op

De Zuidafrikaan Bobby Locke, die in zijn tijd de beste putter ter wereld was, zal in het boek van Gerard de Wit een voorwoord schrijven.

Met Norman von Nida, de pionier van golf in Azië, op de foto in Muirfield in 1948.

de 11e een 2. *'Gerry is going mad'* ging het als een lopend vuurtje rond. Gerry Dewitt, zoals zijn naam vaak in Amerika werd gespeld, trok alle toeschouwers naar zich toe. Jonkheer Calkoen stuurde meteen een telegram.

Dan was er het baanrecord op Portmarnock in Ierland en de hole-in-one op de 8e hole in St. Cloud tegen Jimmy Turnesa tijdens een wedstrijd van het Continent tegen het Amerikaanse Ryder Cup team met o.a. Sam Snead, Lloyd Mangrum, Jack Burke en Cary Middlecoff. De hertog van Windsor viel van opwinding bijna van zijn zitstok. Turnesa had de bal eerst een meter voor de hole geslagen. Gerard's bal stuiterde daar over heen en kwam in de hole terecht.

De Wit heeft tegen de besten van de wereld gespeeld. Eén keer werd hij uitverkoren om voor 'Shell's Wonderful World of Golf' een demonstratiefilm te maken. De film werd opgenomen op de Haagsche en zijn tegenspeler was Byron Nelson, die in 1948 in Amerika 11 toernooien achter elkaar won. Nelson helpt nu Tom Watson wanneer diens swing niet meer naar believen functioneert. Verder speelde De Wit een demonstratiepartij met de Argentijn Roberto de Vincenzo op 'Toxandria' na het Open (1950) en speelde hij met de Zuidafrikaan Bobby Locke in Egypte. Hij ging daar rond in 60 slagen, 12 onder par. Op de laatste green putte hij voor 58, maar hij nam daardoor te veel risico en maakte 3 putts. Na zijn optreden in de Canada Cup in 1959 in Melbourne heeft de Waverley Golf Club hem tot erelid benoemd.

De 28-voudige kampioen van Ne-

derland is overal geweest en heeft als reiziger dan ook veel avonturen meegemaakt. Nooit zal De Wit het moment vergeten dat hij op weg naar Mexico, boven Ierland toevallig even uit het raampje van het vliegtuig keek en opeens een geweldige steekvlam uit de vleugel zag komen. Een van de binnenmotoren had een mankement, waardoor het vliegtuig via Shannon onverhoopt terug moest naar Zürich. Nadat een en ander hersteld was steeg het toestel weer op, echter zonder Gerard. Hij was zo bang geworden dat hij meteen per trein naar huis was gegaan. Arme Kees Cramer, die nu alleen de eer voor Nederland hoog moest houden in de Canada Cup. Gerard was al weer twee dagen thuis in Hilversum toen mevrouw De Wit een telefoontje kreeg met de mededeling dat haar man werd vermist in New York. Het bleek dat men in Zürich was vergeten hem af te boeken voor de vlucht naar New York.

De Wit heeft vier keer samen met zijn beste vriend Kees Cramer de Canada Cup gespeeld. In Madrid maakte Cramer een hole-in-one en won daarmee een auto. Bij gebrek aan een rijbewijs verkocht de professional van de Twentse de auto en deelde de winst met Gerard.

Gerard de Wit behoorde in de jaren vijftig tot de absolute top van het Continent. De Wit: *'Ze zeiden altijd dat ik de nummer twee was na de Belg Flory van Donck. Maar je had ook de Miquel-broers en Ugo Grappasoni en Alfonso Angelini. Van Donck was met strokeplay beter dan ik, maar met matchplay pakte ik hem. Matchplay was mijn sterke punt en dat vond ik dan ook het*

leukste, vooral als ik in Nederland moest spelen, zoals toen tegen Nelson en De Vincenzo. Dan was het strokeplay, maar dan speelde ik als of het matchplay was en dan won ik.'

Een edel spel

Met de duizenden ponden, francs, lires, kronen, peseta's, marken en guldens die er tegenwoordig in Europa voor de professionals zijn te verdienen, is het natuurlijk makkelijk om te zeggen dat iemand als Gerard de Wit 30 jaar te vroeg is geboren. De Wit: 'Ja, dat wordt me inderdaad nogal eens gezegd. Maar ik sta daar zelf nooit bij stil. Ik heb die wedstrijden nooit om het geld gedaan.'

Migraine en verlegenheid noemt Gerard de Wit als de twee voornaamste oorzaken waarom hij in het buitenland eigenlijk nooit helemaal uit de verf is gekomen. 'Ik kon altijd slecht acclimatiseren in het buitenland. Tot ik een jaar of 45 was had ik veel last van migraine. Daardoor kon ik niet tegen al die drukte en zonderde ik me af. Dan zei ik niks. Ik was bescheiden en hield me altijd op de achtergrond. Als ze aan me vroegen of ik die golfkampioen was, dan zei ik dat dat m'n broer was. Maar ik was ook verlegen. Je moet niet vergeten, ik kwam vanuit een gewone familie opeens in die aristocratische golfwereld terecht. Dat was een handicap voor me, waar ik door middel van successen mee af wilde rekenen. En dat is me aardig gelukt. Als ik nu iemand tegenkom met een mooi pak en glad gekamde haren en

hij is honderd keer vice-voorzitter, dan maakt me dat niet uit. Dat blijft voor mij hetzelfde. Dat is de kracht in mijn levenslijn. Ik heb geen kleur nodig. Doordat ik in de aristocratie ben groot geworden, stel ik wel veel prijs op manieren. Ik ben een voorstander van openbaar golf, maar de ballotage moet blijven. Iemand die schofterig doet, hoort op een golfbaan niet thuis, want golf is een edel spel.'

Praten met Gerard de Wit over golf. Hij is in de bistro zo nadrukkelijk aanwezig, dat gesprekken aan andere tafeltjes verstommen. 'De mensen hebben mij altijd verkeerd beoordeeld', is een opmerking van hem die die avond meerdere malen terugkomt. De Wit is om verschillende redenen nogal rancuneus en dat steekt hij niet onder stoelen of banken. In onze aantekeningen hebben we het een en ander moeten schrappen, want als in deze kolommen alles afgedrukt zou worden wat Gerard op z'n hart had, dan zou morgen op diverse plaatsen in het land de golfrevolutie uitbreken. Diep in zijn hart vindt hij dat hij nooit de erkenning heeft gekregen die hem toekomt. Maar daar heeft hij zelf aan meegewerkt. 'Ik heb me altijd overal van gedistantieerd. Ik vond het beter om in mijn eigen wereldje te blijven dan wat anders te gaan doen en proberen,' verduidelijkt hij.

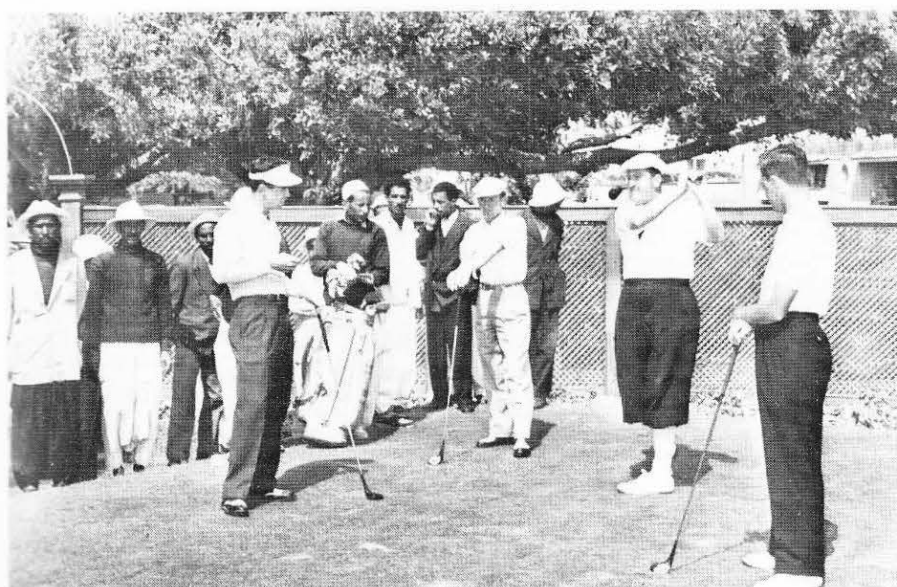
Terugblikkend op zijn verleden deelt hij zijn carrière in drie delen in. Fase één was zijn ideaal om als voorbeeld te dienen voor het Nederlandse golf, fase twee was zijn wil om een goede teacher te worden en ten derde had hij voor zijn oude

Niet alleen op de golfbaan is Gerard de Wit een stijlvol swinger.

dag graag een golfshop willen hebben. Zijn eerste twee opdrachten heeft hij glansrijk vervuld, het laatste is hem niet gelukt. De shop in Noordwijk behoort aan Tom O'Mahoney. In 1966 kwam aan de lange periode van titels en overwinningen een abrupt einde. Wegens een sterfgeval in zijn gezin verloor De Wit voor lange tijd zijn interesse voor wedstrijd-golf. Zijn positie van beste golfer werd overgenomen door Martin Roesink en later door Jan Dorrestein.

Gerard de Wit is tot in zijn vezels met golf bezig. Het heeft zijn leven bepaald en dat doet het ook nu nog. 'Ik werk niet voor m'n bestaan, maar ik besta voor m'n werk,' zegt hij filosofisch. 'Tegenwoordig is dat precies andersom. De jongens van nu krijgen alles op een gouden schaal. Ze hebben het veel te gemakkelijk. Ze krijgen tassen, stoken en kleren al voor ze zich hebben waargemaakt. 'Dag' zeggen is er ook niet meer bij. Het is de schuld van het Nederlandse golf dat dit getolereerd wordt. Monk en Jos van Dijk zouden zich in hun graf om draaien als ze wisten hoe het nu ging. Ik heb in mijn tijd op de Rotterdamse gedurende drie jaar na het lessen iedere dag 'on purpose' geoefend, dat wil zeggen me gespecialiseerd op alle slagen: faden, hooken, slicen, alles. Ik wilde alle slagen perfect beheersen teneinde m'n leerlingen zo goed mogelijk te kunnen onderrichten. Een lesgevend professional moet eerst alles zelf meegemaakt hebben, anders kan hij het toch niet

Op de eerste tee van de Alexandrië Sporting Club in Egypte. In het midden Gerard de Wit. De man die de proefswing maakt is Bobby Locke. Tijdens deze demonstratiewedstrijd maakte De Wit een rondje van 60, 12 onder par!

overbrengen? Waarom maken sommigen rondjes van 90? Omdat ze zich nooit echt ingeleefd hebben in golf.'

Op onze vraag of er dan helemaal niets positiefs valt te melden over het huidige golf, antwoordt hij: 'Ja, wel, natuurlijk wel. Ik ben trots op Johnny Thorne, Ad Wessels en André van Pinxten. Zij waren mijn assistenten op de Hilversumse. Ik heb hen altijd gezegd: 'Je hoeft nooit een groot speler te worden, als je maar een goeie teacher wordt.' En dat zijn ze. 'Pinkie' zou zelfs een fantastische speler kunnen zijn. Bertus van Mook heb ik ook bewondering voor. Hij heeft een elan van imitatie dat werkt. Ik vind dat jonge jongens die pro willen worden al op school moeten gaan caddiën. Als ze dan eenmaal pro zijn, kunnen ze zich beter inleven in het individuele functioneren van de leerling.'

Gerard de Wit, die van golf in Nederland zegt dat er geen realiteit in zit ('Men wordt alleen maar beoordeeld en veroordeeld'), geeft nu 6 of 7 uur les per dag. Hij doet dat bij voorkeur beneden in de kelder van het clubhuis van de Noordwijkse. Met mooi weer gaat hij buiten bij het net staan. Hij prefereert indoor lesgeven omdat dat de technische verwerking ten goede komt. Buiten, vindt hij, hebben ze te veel afleiding.

'Noordwijk' te zwaar

In een andere gelegenheid raakt De Wit later op de avond verslaafd aan een fruitmachine, een apparaat voor goklustigen. Met opperste concentratie en een ijzeren geduld heeft hij een uur lang alleen oog voor de machine. Het is alsof hij een golfwedstrijd speelt. De woordenvloed en de gebarentaal hebben plotseling plaatsgemaakt voor een soort stomme film. Toch vuren we nog enkele standaardvraagjes op hem af. Golf, zo blijkt, is het enige dat hem kan afleiden.

Waarom was hij nou eigenlijk zo goed met golfen? Gerard: 'Dat weet ik niet. Ik weet niet waar het vandaan gekomen is. Het is me een volstrekt raadsel. Ik denk dat ik een natuurlijke speler ben. Als ik als kleine jongen van 17 op de Haagsche in 35 rondging, dan was dat slecht.'

Wat was zijn slechtste stok? Gerard: 'Geen. Geen enkele stok zat me in de weg. Dat klinkt snobbish, maar het is echt waar. Ik had wel een beste stok. Dat was de driver. Die legde de bal neer waar ie wilde.

Jonkheer Alfred Calkoen van Limmen (links), de voorzitter van het Nederlandsch Golf Comité van 1949 tot 1961, was een van de vele fans van Gerard de Wit.

Hij is 26 jaar oud en ik speel er nog mee.'

Wat vindt hij het allermooiste van golf? 'Het spel zelf. Dat is te mooi om waar te zijn. Het feit dat je het nooit zult beheersen, dat is eigenlijk het mooiste.' Player zegt dat golf je vernedert, vullen wij aan. De Wit: 'Dat is onzin. Als je dit speelt wordt je juist veredeld. Maar ja, ik kan me voorstellen dat Player dat zegt. Hij is een broodspeler.'

Is er één persoon in het bijzonder aan wie hij veel heeft te danken? De Wit: 'Ik heb dacht ik het meest aan mezelf te danken. Ik heb geen hersens om te beredeneren, daarom doe ik alles met reageren en dat doe ik zo eerlijk mogelijk. Dat had ik nodig in mijn wedstrijden.' Heeft hij hobby's? 'Nee, lesgeven. Dat is m'n leven. De mensen gaan beter weg dan ze gekomen zijn. Ze glunderen en dat geeft veel voldoening.'

Wat vindt hij de mooiste baan in ons land? 'Vijf banen vind ik heel mooi. Dat zijn Eindhoven, de Pan, Hilversum, de Kennemer en de Haagsche.' En Noordwijk dan? 'Nee, Noordwijk vind ik te zwaar. Hij is niet fair vanwege de entourage zoals die nu is. Als je 2 meter buiten de baan ligt heb je zo een 8 aan je broek.'

Gerard struikelt over de vraag wat volgens zijn verwachting de winnende score in het Open zal zijn. 'Dat is geen raadsel, dat is een cryptogram. Als de drive goed is, is er al veel gewonnen. Heel belangrijk zijn natuurlijk de weersomstandigheden.' Na lang aanhouden komt hij er dan toch mee voor de dag: 'Als 292 wint, blijf ik thuis!'

De Wit heeft heel wat afgereisd in zijn loopbaan. Hier moest hij in Rangoon overstappen op een vliegtuig naar Japan (1957).

